

A MAGYAR NÉPKÖZTARSASÁG BELUGYMINISZTERIUMA

1971. II. 22

Farkas alldgy

SZIGORÚAN TITKOS!

SZERV: **BN.**

A Történeli Hivatal  
az Etv. 26/A. § alapján  
az iratokat átvette.

OSZTÁLY: **VI/4.**

**F**

10-52211/-53 SZAMU

## Vizsgálati dosszié

**HAJTÉNYI ANDRÁS** GYEBEN  
**TSAL.**

..... KÖTET

A NYOMOZÁS KEZDETÉNEK IDŐPONTJA: 1953. II. 18

A NYOMOZÁS BEFEJEZÉSÉNEK IDŐPONTJA: 1953. VIII. 17

ARCHIV SZAM: .....

**V-116**

**702/a.**



332

Tárgy: dr. Tóth Márton sajátkezü  
feljegyzése.

102	3063
Érk.: 0. 11.	M. : —

F e l j e g y z é s  
Budapest, 1953. május 8.-án.

1941. október hó 15. napján vonultam be szolgálatra Nagyváradra az ottani K.kirendeltséghez. Nagyváradon igen sokat jártam társaságba és egy ilyen alkalommal megismerkedtem Markovics /:jelenleg Majtényi:/ András nevű fiatalemberrel. Ez a megismerkedés emlékezetem szerint 1942. januárjában történt. Többbizben találkoztunk részint társaságban, részint nyilvános szórakozó helyeken. Majtényi meghívott magukhoz, Kossuth Lajos-utcai lakásukra és én a meghívást el is fogadtam, elmentem hozzájuk. Bemutatott apjának Markovits Jenőnek és anyjának is. Ettől kezdve többbizben megfordultam náluk, habár rendszeresen nem jártam hozzájuk. Annak ellenére, hogy Majtényi jóval fiatalabb volt nálam, bizonyos felületes barátság alakult ki közöttünk. Szívesen jártam vele és hozzájuk, mert általában mindig társaság is volt, lányok és fiatalasszonyok.

Markovits Jenő igen ritkán tartózkodott Nagyváradon, általában Budapesten élt, ahol textilkereskedése, illetve képvisellete volt a Madách-téren.

Markovits Jenővel amint már említettem Kossuth-utcai lakásukon ismerkedtem meg 1942 év elején. /Emlékezetem szerint március elején, vagy február végén:/.

1942 tavaszán Majtényi Andrászt és kb. 10 hasonló koru fiatal társát /majdnem mind középiskolai tanulók voltak/ a rendőrség politikai osztálya baloldali szervezkedés gyanúja miatt előállította. Majtényi barátai és anyja hozzám fordultak hogy tudnék-e valamit tenni érdekében. A politikai osztályon volt két jó ismerősöm Temesi Tibor és Váradi Gyula detektívek. Ezekhez fordultam, akik közölték velem, hogy jelentéktelen ügyről van szó, aminek nem lesz komolyabb következménye. Így is történt, mert az összes előállítottakat szabadlábra helyezték, azonban a diákokat, köztük Majtényit is kizárták az ország összes középiskoláiból.

Majtényi ezt az ügyet úgy tüntette fel, hogy én mentettem meg az életét. Ezt többször hangoztatta is mások előtt. Ez erős tulzás volt részéről s én ezt mindig igyekeztem is elhárítani, mert végeredményben szó sem volt életmentésről; az ügy sokkal jelentéktelenebb volt.



377

Markovits Jenővel időközönként, amikor Nagyváradon járt találkoztam. 1942 év nyár végén /augusztus utolsó napjaiban, vagy szeptember elején/ egy délután a Rákóczi-utcában lévő Japport cukrászdában találkoztam Markovits Jenővel. Ő ekkor panaszkodott nekem, hogy egyre nehezebbé teszik az utazást ő pedig mindig utazik, mert üzlete Pesten van. Sok Sok utaztatása esetleg szemet is szur a hatóságoknak, kérdezte, hogy nem tudnék-e segítségére lenni. Én nemleges választ adtam, mire ő kis havozás után megkérdezte, hogy ha nekünk /a K.kirendeltségnek/ bizonyos szolgálatokat tennie, nem tudná esetleg ezzel fedezni, illetve igazolni gyakori utazásait és így utazásai elé nem gördülnének akadályok.

Arra a kérdésemre, hogy milyen szolgálatokra gondol, azt válaszolta, hogy összeköttetései és kapcsolatai olyanok román körökkel, hogy ezeknek révén román politikai és gazdasági információkkal tudna szolgálni.

Ekkor én azt válaszoltam, hogy erre én így röviden választ nem adhatok, ez nem tőlem függ, hanem megteszem, hogy beszélek az arra illetékes elöljárómmal s annak válaszát majd közlöm vele.

Abban állapotunk meg, hogy amint konkrét választ tudok adni, értesíteni fogom.

Én másnap előadtam az ügyet Gubicza Elek ezredesnek, a kirendeltség vezetőjének, aki miután informáltatta magát Markovits Jenő személyéről, azt mondta, közöljem Markovitssal, hogy hajlandó vele tárgyalni, lehet szó a dolgokról.

Én ezt közöltem Markovitssal és megmondtam, jöjjön fel a kirendeltséghez, ahol majd tárgyalnak vele és eldöntik, hogy ajánlatát elfogadják-e?

Markovits Jenő egy-két nap múlva valóban jelentkezett. Az előszobában én fogadtam, majd bejelentettem és bevezettem Gubicza ezredeshez, akinek bemutatam, majd én kijöttem a szobából. Hogy mennyi ideig tárgyaltak, azt most már nem tudom, pontosan megmondani, de mindenesetre huzamosabb ideig. Amikor Markovits kijött, odajött hozzám és azt mondta, hogy rendben van a dolog, megegyeztek. Ezzel azután el is távozott. Pár nap múlva azután újból felutazott Budapestre.

Én Gubicza ezredest kérdeztem, hogy megfelel-e Markovits. Azt válaszolta, hogy úgy néz ki a dolog, mindenesetre megpróbálja.

Hogy konkrétan milyen feladatokkal bizta meg Gubicza és azok teljesítésére mit ígért, azt nem tudom. Ezeket az ügyeket Gubicza ugyanis mind személyesen kezelte és ebbe betekintést nem engedett.

Ezután egy alkalommal, röviddel azután, hogy Markovits a kirendeltségen volt, Majtényi megkérdezte tőlem, hogy az apja volt-e ott. Igenlő válaszemre részletkérdéseket is tett fel, de ezekre választ adni, mint hogy Gubiczával tárgyalt, én nem tudtam.



Hogy Majtényi akkor ezt a kérdést feltette nekem, kétségtelenné teszi, hogy tudott apjának a kirendeltséggel való kapcsolatáról.

Markovitsot az első eset után, amikor bemutattam, még két ízben láttam a kirendeltségen.

Első ízben 1942. október havában, majd másodszor 1943 tavaszán. Mindkét alkalommal csak röviden üdvözöltük egymást. /az előszobában ugyanis rendszerint többen tartózkodtak/ s ő bement Gubiczához. Első alkalommal, miután Markovits eltávozott, Gubicza behívott és írógépbe egy jelentést diktált nekem. A szöveget egy papírlapról olvasta. Hogy az Markovits kezeirása volt-e, vagy pedig az általa elmondottakat jegyezte fel Gubicza azt nem tudom.

A jelentés a szokásos bevezető formával kezdődött:

"M-11 /:a névre nem emlékszem:/ B.egyén jelenti mb. forrásból:"

Ezután következett a szöveg, amelyre ilyen hosszú idő után már nem emlékszem vissza, de azt határozottan tudom, hogy a jelentés Románia belpolitikai helyzetével volt kapcsolatos.

Másodízben 1943. tavaszán, nem tudom, hogy hozott-e jelentést Markovits vagy sem, de utána nem diktált nekem Gubicza. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ekkor nem hozott, mert igen gyakran előfordult, hogy Gubicza maga gépelte le a jelentéseket.

Markovitssal én időnként találkoztam, de akkor már mind ritkábban járt Váradon. A kirendeltség részére végzett munkájáról nem beszélgettünk.

Hogy az általam említett két alkalmon kívül járt-e máskor is a kirendeltségen, azt megmondani nem tudom, mert egyrészt én sem tartózkodtam mindig ott, másrészt pedig, ha állandóan zárt ajtókon kopogtak akkor, ha valaki az ezredest kereste s az előszobában valaki idegen bolt, akkor az illetőt a rendőrségnek a Gubicza szobájával összefüggő szobáin keresztül vezették be Gubiczához.

Tudomásom van arról is, hogy Markovitsnak. 1943 tavaszán be kellett volna vonulnia munkaszolgálatra. Ő akkor hozzám fordult, hogy tudnák-e valamit tenni az érdekében. Én erre azt válaszoltam, hogy ehhez én kis pont vagyok, de forduljon Gubiczához, mert ő esetleg tehet valamit az érdekében.

Gubicza el is járt az ügyében, mert Markovits említette nekem, hogy el van intézve a dolog, nem kell bevonulnia. De említette nekem Gubicza is, hogy Markovits bevonulása ügyében eljár a hadkiegészítő parancsnokánál - úgy tudom Somfalvi ezredesnél - még pedig eredményesen. Azt, hogy Markovits csak halasztást kapott-e a bevonulásra, vagy pedig azt végleg elintézte Gubicza, nem tudom, de az utóbbi valószínű, mert tudomásom szerint nem vonult később sem be.



Engem 1943 nyarán visszavezényeltek Debrecenbe, úgy, hogy Markovitsnak a kirendeltséggel való további kapcsolatáról nincs tudomásom.

Ezt az utóbbi esetet Majtényi szintén szerette úgy feltüntetni, hogy az apját én mentettem meg. Hangsúlyozom azonban, hogy nekem abban mindössze annyi szerepem volt az ügyben, hogy Markovitsot Gubiczához utasítottam kérésével, Gubiczának pedig közöltem, hogy Markovits ilyen kéréssel fog hozzá fordulni.

Nagyváradai tartózkodásom alatt utolsó alkalommal 1943 nyarán, Debrecenbe való visszavezénylésem előtt találkoztam Markovitssal. Ekkor igen szigorú igazoltatások voltak a pályaudvaron és zsidókat általában nem engedtek utazni. Markovits készült felutazni Budapestre, de ismerve a körülményeket, nem mert elindulni. Ezért megkért arra, hogy kísérem ki a pályaudvarra és biztosítsam, hogy felszállhasson a vonatra. En ezt meg is tettem /előzetesen a kirendeltség vezetőjének bejelentse/ kimentem vele a délutáni gyorsvonathoz, azonban közbelépésre nem is volt szükség, mert igazoltatás nem történt.

Ettől kezdve Markovits Jenővel nem találkoztam, csak a felszabadulás után-, 1948-ban. Ezt a találkozást megelőzőleg azonban találkoztam Majtényi Andrással, aki közölte velem, hogy szülei is itt vannak Pesten, apja a Pénzügyintézeteki Központ alelnöke.

1948 nyarán a Váci-utcában találkoztam Markovits Jenővel és feleségével. Csak üdvözöltük egymást és egy pár közömbös szót váltottunk, az egész beszélgetés nem tartott mindössze 2-3 percig.

Másodízben /felszabadulás után/ 1952. márciusában találkoztam vele, lakásuk /Pozsonyi-u. 25/ lépcsőházában. Én mentem fel hozzájuk, ő pedig jött le a lépcsőn, de sietett és akkor is csak egy pár közömbös szó váltására szóritkoztunk.

Harmadízben hivatalos helyiségében /ekkor már a Monipex vezérigazgatója volt/ beszéltem vele. Erre a beszélgetésre egy nőügy adott okot. 1951. december közepétől kezdve ugyanis foglalkoztam egy Sélley Mária nevű testnevelési tanárnővel. Ezt a nőt Majtényi András én általam ismerte meg. Amint később rájöttem, ők a hátam megett is találkoztak, ez természetesen bántott engem, de amikor szóváltottam, kiderült, hogy a nő engem igen csúnyán félrevezetett, mert tagadott, esküdzött, de ennek ellenére mindig akadtak, akik együtt látták őket. Hogy annak a bizonytalan helyzetnek véget vessek, egyszer meglestem őket, s akkor igen gorombán megmondtam a véleményemet. Majtényi nekem ekkor úgy nyilatkozott, hogy halálosan szerelmes a nőbe és nem tud nélküle élni. Majtényi ekkoriban szakított régi barátnőjével Jelineknével és tudva, hogy Sélley Mária első férje a felszabadulás előtt MÉP. képviselő volt, akit Csehszlovákiába, mint háborús bűnöst elítéltek, s hogy második férje internálva van, felmentem Markovitshoz és figyelmeztettem vigyázzon Majtényire, nehogy tulságosan belemelegedjen a dologba. Ez volt a felszabadulás után harmadik beszélgetésem Markovits Jenővel.



3361

A két első férjére vonatkozó dolgokat maga Sélley Mária beszélté el nekem. Elmesélte azt is, hogy igen szoros kapcsolatot tartott fent az Egyiptomi követségi titkárával is, állandóan együtt jártak szórakozni és kirándulni. Sok fényképet is mutatott amelyeken együtt voltak lefényképezve. Kérdésemre, hogy tulajdonképpen milyen kapcsolatban volt az egyiptomi követség titkárával, azt a választ adta, hogy alkalmazott féle volt, de hivatalosan, mint magyar állampolgár nem szerepelhetett úgy. Másoktól viszont úgy értesültem, hogy a követségi titkár szeretője volt.

Ezeket is közöltem Markovitssal, akivel azóta nem beszéltem.

Majtényi Andrással is csak egyszer beszéltem azóta pedig 1952. áprilisában, amikor a Régi posta-utcai Vörös féle vendéglőben odajött hozzám azzal, hogy béküljünk ki. Én erre azt válaszoltam, hogy nem haragszom rá, de erről az egész ügyről nincs mit beszélnünk. Szemrehányást tett, amiért apjának szóltam, mire megmondtam neki, hogy csak a javát akarom, sajnos én is csak későn ismertem meg, hogy Sélley Mária milyen nő tulajdonképpen.

Majtényivel egyébként, amint már említettem 1948. nyarán találkoztam felszabadulás után először a Pax espressóban. Ekkor a Galamb-utcában lakott, ahol kétszer, vagy háromszor voltam nála. Itt még első feleségével lakott, akitől ezután elvált, s aki kiment Svájcba. Találkozásaink igen ritkák és szorványosak voltak. Volt úgy, hogy hosszú hónapokig nem találkoztunk. Legtöbbet 1951 nyarán voltunk együtt.

1951. nyarán egy este a Dunaparton sétálgattunk egy társasággal. /Jelinekné Majtényinek egy barátja és annak felesége voltak jelen/. Majtényi és én valamivel előbbre jártunk, mint a többiek. Nagyváradról beszélgettünk, s ekkor Majtényi váratlanul hozzám fordulva azt mondotta, hogy: "apám annak idején Nagyváradon igen ügyesen csinálta a dolgot, jól átejtett /vagy behuzott/ titeket." Csodálkozó kérdésemre azután azt mondta: "Apám akkor illegális kommunista tevékenységet fejtett ki és csak azért lépett veletek /a kirendeltséggel/ kapcsolatba, hogy azt a tevékenységét fedezze és leplezze". Csodálkozásának adott kifejezést, hogy én ezt nem tudtam, mint ahogy tényleg nem is tudtam, mert Markovits nekem ilyenirtől még csak említést sem tett. Függetlenül ettől azonban tudtam, róla, hogy erősen baloldali gondolkozású, mert ezt beszélgetéseink folyamán kiderült.

Ez az egész fenti beszélgetés abból indult ki, hogy az apja milyen meggyőződéses párttag, hogy pártvonalon milyen fontos szerepet tölt be /Döbrenteiné instruktora/.

Ekkor este ez a beszélgetés abbamaradt köztünk, mert közben a többiek utólérték és nem folytattuk.

Nem sokkal ezután egy alkalommal, amikor találkoztunk és újból szóba kerültek a dolgok, Majtényi ekkor ismét megerősítette, amiket első alkalommal mondott.

1  
10. február 1952  
6



337.

Apjának erről a tevékenységéről minden biztonnyal beszélt Jelineknének is. Egyizben ugyanis az előbb vázolt beszélgetések után /Jelinekné lakásán/ /Váci-u.84/ beszélünk meg találkozózt. Majtényi még nem volt ott s akkor Jelinekné hozta szóba, hogy én mentettem meg a Majtényi és Markovits életét s a Markovits milyen ügyes volt, hogy tudta velünk /a kirendeltséggel/ leplezni kommunista tevékenységét. Tekintve, hogy én Jelineknével sem a magam kirendeltségbeli szerepéről sem az életmentésről, sem pedig Markovits kommunista tevékenységéről /ez utóbbit nem sokkal ezt megelőzőleg tudtam én is meg/ soha nem beszéltem nyilvánvaló, hogy ezeket csak Majtényitől tudhatta.

Markovitsnak a K.kirendeltséggel való kapcsolatáról rajtam kívül feltétlenül tudomással bírtak még a következők:

- 1./ Gubicza Elek ezredes, k.kirendeltség vezetője,
- 2./ ~~Sude Miklós~~ alezredes a kirendeltség helyettes vezetője, majd vezetője /a H. és B. egyének kartonjait ők ketten kezelték/
- 3./ Szemes István főtörzsörmeister, aki általában ismerte az összes beszervezett egyéneket, ő készített környezettanulmányokat róluk. Ott volt, amikor Markovits először fent járt a kirendeltségen.
- 4./ Kocsis János főhadnagy, aki rendszerint az az előszobában tartózkodott és mint benszülött nagyváradi, az összes váradiaikat ismerte.
- 5./ Majtényi András és tőle
- 6./ Jelinekné.

Amint már vázoltam Markovitsal a felszabadulás után háromizben beszéltem, de nagyváradi kapcsolatainkat a három beszélgetés alkalmával sem ő sem pedig én nem hoztam szóba.

Első alkalommal csak igen rövid ideig beszélünk, a két utóbbi alkalommal pedig már Majtényiről úgy tudtam, hogy a kirendeltséggel való kapcsolatának csak leplező célja volt, tehát ezért nem hoztam szóba. Némi kétkedéssel bár, de elhittem ugyanis, amit Majtényi mondott, mert ismertem Markovits erős baloldali gondolkodását, a kétkedésre viszont okot adott az, hogy családja különösen pedig fia nem úgy élt, mint ahogyan azt Markovits joggal megkövetelhetette volna.

Mint jellemző esetet meg kívánom még említeni, hogy 1951 nyarán egy vasárnap a Bristolban ebédeltem, amikor odajött Majtényi is, aki egyébként vasárnap mindig otthon ebédelt.

Elmondta, hogy összeveszett az apjával és azért jött el otthonról. Nem sokkal ezután az anyja is odajött, aki azután elmondta, politikai kérdésen vesztek össze. Majtényi ugyanis apja kommunista nézeteivel szembehelyezkedve igen felbőszítette Markovicsot. Az asszony azért jött, hogy fiát rávegye, hogy menjen haza bocsánatot kérni apjától..

Egyébként, amint nekem mondotta, az ilyen hibák elég gyakoriak voltak apa és fia között. Ismerve apát és fiát ezt el is tudom képzelni, mert amíg Markovits igen szolid, komoly, tartalmas ember, aki erősen baloldali gondolkozású volt a múltban és, addig fia köztudomás szerint személyesen kereste a külföldiek társaságát, amit apja nem jó szemmel nézett.

A.B.F.L. - 3.1.9. kv. 116-702/a



3281

Tárgy: Dr. Tóth Márton kihallgatása.

F e l j e g y z é s  
Budapest, 1953. május 15.

Kihallgatási idő: 14-16 h.ig.

Tegyen vallomást arról, hogy Markovics Jenőnek - az eddig felsoroltakon kívül - még kivel volt kapcsolata a VKF/2-ön ?

1943. tavaszán egy hétköznap Nagyváradon az utcán találok véletlenül Majtényi Andrással. /Markovics fia/ Majtényi ekkor elmondotta, hogy vasárnap vendégeik lesznek Budapesten és ezek náluk fognak ebédelni. Közölte, hogy az egyik vendég egy Róka nevű VKF/2-es őrnagy, vagy alezredes és engem is meghívott.

A megjelölt időben felkerestem Markovicsot lakásán és ekkor már többen /kb. 8-9 személy/ már jelen volt. A bemutatkozás során ismertem meg Róka János /?/ akkor kb. 45-50 éves VKF/2-es törzstisztet.

Rókán kívül még kik vettek részt a Markovics lakásán rendezett ebéden ?

Rókán kívül még megjelentek Markovics nagyváradai lakásán: Biró György /a nagyváradai VKF/2 ügynöke volt./ kb. 50-52 éves, újságíró, Markovics Jenő kb. 70 éves, újságíró, /nem azonos és nem rokona Markovics Jenő Monimpex igazgatóval./ Fülöp László kb. 36 éves, cipókereskedő, és ennek egy Sommenfeld Nusi nevű menyasszonya, nagyváradai lakosok, valamint Markovics felesége, Majtényi és én.

Honnan ismerték egymást Markovics és Róka ?

Majtényi közléséből tudom, hogy Markovics az erdélyi bevonulás idején /1940 szept./ ismerte meg Rókát. Azóta - közölte Majtényi - igen jó viszony alakult ki Róka és apja, vagyis Markovics között. Ha Markovics felutazott Budapestre rendszerint felkereste Rókát és fordítva.



Miről volt szó Markovics lakásán ?

A Markovics lakásán összejöttek között csupán hétköznapi közömbös témáról volt szó. Emlékezetem szerint politikai kérdések sem merültek fel.

Milyen volt a viszony Markovics és Róka között ?

Markovics a lakásán megrendezett ebéden nem vett részt, így nem tudom, hogy milyen volt a viszony kettőjük közt. Azonban Markovicsné és Majtényi láthatóan jó viszonyban voltak Rókával. Szívesen és bizalmasan beszélgettek egymással. Róka Markovicsnét /Nelly/ csak keresztnéven szólította és Majtényit pedig tegezte. Egyébként Rókát és Markovicsot együtt soha nem láttam, így az egymáshoz való viszonyukat csak Majtényi közléséből ismerem.

A kihallgatását megszakítom.

Felvette:

*János György  
ai v. d.*

*1. október 1954*  
gyanúsított.

Készült: 4 pld.  
2 old.

Gépelte: D.I.



3401

Tárgy: Tóth Márton 7. kihallgatása.

Feljegyzés  
Budapest, 1953. június 20.

Kihallgatási idő: 12-14 h.ig.

341

- 2 -

Gergelyvel a felszabadulás előtt a nagyváradi találkozás után többet nem találkoztam. Majd újra a felszabadulás után 1949.-ben a Bástya utcában találkoztam vele. Ekkor elmondta, hogy Budapesten él és itt van még Nagyváradról Markoviüs /Majtényi/ is. Megbeszéltük, hogy egy találkozót fogunk létrehozni. Nemsokkal ezután találkoztam is Gergelyvel és Markovitsal a Vaáci utcában lévő Pax espressóban. Ezen a találkozón nagyváradi élményeinket elevenítettük csak fel.

A feljegyzést ideiglenesen lezárom.

Felvette: *Fülöp Lajos*  
*ör. fidei.*

*Tóth Márton*  
gyanusított.

Készült: 3 pld.  
2 old.

Gépelte: D.I.



182	Ikt. szám: 3921	3471
	Érk.: VI. 18.	Me.: [ ]

Sándor rds. e.

Tárgy: Majtényi András és dr. Tóth Márton szembesítése.

2 jko. híve, Lőröci a  
 embentés hibáit. Mindeztől teljesen  
 sz. (Nem is námita a bejegyzést és  
 , hogy formailag sine jól összeállt.)  
 ds. e azt jelentette (véltem, hogy a  
 m. utáni kérdéssel is nő volt a neubentésu.  
 it nem szerepel.

E jko. -et hozzá le magával, majd  
 megheséljűt.

Jelölő vel.

VI. 16.

Szembesítési jegyzőkönyv  
 Budapest, 1953. június hó 6.-án.

Készült az Államvédelmi Hatóság hivatalos épületében Majtényi András és dr. Tóth Márton őrizetesek szembesítése alkalmával.

Szembesítés az alábbiak szerint folyt le:

1./ Kérdés Majtényi Andrásához:

Ismeri az önnel szemben ülő személyt?

Válasz:

Igen. A velem szembenülő személyt dr. Tóth Mártonnak hívják, akit 1942-ben ismertem meg Nagyváradon, mint Vkf/ 2-ös beosztotat.

*Majtényi András*

2./ Kérdés dr. Tóth Mártonhoz:

Ismeri az önnel szembenülő személyt?

Válasz:

A velem szembenülő személyben határozottan felismerem Majtényi Andrást, akit 1942-óta ismerem Nagyváradról.

*dr. Tóth Márton*

./.



3481

3./ Kérdés Majtényi Andrásához:

Haragos, vagy peres viszonyban áll-e dr. Tóth Mártonnal?

Válasz:

dr. Tóth Mártonnal haragos viszonyban állok, köztünk a viszony nem jó. Mert elosábitottam dr. Tóth Márton korábbi menyasszonyát Séllei Máriát, aki jelenleg a feleségem. Peres viszony azonban nincs köztünk.

*Majtényi András*

4./ Kérdés dr. Tóth Mártonhoz:

Milyen viszonyban állt Majtényi Andrással?

Válasz:

Majtényi Andrással jó viszonyban vagyok, haragos viszony nem áll fenn közöttünk.

*Tóth Márton*

5./ Kérdés Majtényi Andrásához:

Apja Markovits Jenő 1942-es években mivel foglalkozott Nagyváradon?

Válasz:

Apám Markovits Jenő 1942-es években textil nagykereskedéssel foglalkozott Nagyváradon, hasonló üzleti ügyekben több esetben feljárt Budapestre. Más foglalkozásáról nem tudok.

*Majtényi András*

6./ Kérdés dr. Tóth Mártonhoz:

Markovits Jenő a textilkereskedésen kívül mivel foglalkozott?

Válasz:

Markovits Jenő a textilkereskedésen kívül hirszerzéssel is foglalkozott mint a Vkf/2 nagyváradai kirendeltségének az ügynöke. Markovitsot én mutattam be Gubicza Elek Vkf/2-es ezredesnek 1942 őszén, aki azután be is szervezte. Hirszerző tevékenységéről tudomással bírt fia Majtényi András is, mert 1942-43-as években több esetben kereste apját a nagyváradai Vkf/2 épületében.

*Tóth Márton*

7./ Kérdés Majtényi Andrásához:

dr. Tóth Márton állítása meg -



Felel a valóságnak ?

Válasz:

Nem felel meg dr. Tóth állítása a valóságnak. Határozottan állítom, hogy apám Vkf/2-es tevékenységéről tudomásom nincs. Apámat soha nem kerestem fel a nagyváradai Vkf/2-es épületében.

*Majtényi András*

8./ Kérdés dr. Tóth Mártonhoz:

Markovits Jenőt, ki mentette fel a katonai szolgálat alól?

Válasz:

Markovits Jenőt a katonai szolgálat alól az én közbenjárásomra Gubicza Elek Vkf/2-es ezredes mentette fel, mivel közvetlenül vele tartotta a kapcsolatot. Gubicza szabad utazási lehetőséget biztosított Markovitsnak Nagyvárad és Budapest között, annak ellenére, hogy Markovits zsidó származású és 1943-44-ben zsidóüldözések voltak.

9./ Kérdés Majtényi Andrásához:

dr. Tóth Márton állítása megfelel a valóságnak ?

*Tóth Márton*

Válasz:

Tudomásom van arról, hogy apámat a katonai bevonulási kötelezettség alól dr. Tóth Márton mentette fel, állítólag úgy, hogy Tóth rávezette apám kartonjára, hogy "meghalt". Ezt maga a Tóth közölte velem annak idején. Tóth ezen tevékenység fejébe apámtól ruhaanyagot kapott ajándékba.

*Majtényi András*

10./ Kérdés Tóth Mártonhoz:

Markovits kivel állt még kapcsolatba a Vkf/2 részéről?

Válasz:

Markovits Jenő baráti kapcsolatot tartott fenn Róka János Vkf/2-es beosztottal, akit több esetben meghívott lakására ebédre. 1943 nyarán Majtényi engem is meghívott ebédre, melyen jelen volt Róka is. Róka nagyanyjában volt Markovits család, mert Markovitsné leányneven

*Kérdésre adott válasszal kapcsolatban...  
Markovits Jenő és Róka János kapcsolatáról...  
A.B.T.L. - 3.1.95. V-16702/a*



*időskor. Tóth Márton*

*310.*

azaz "Nelli" szólitotta.

11./ Kérdés Majtényi Andrásához:

Apjának milyen kapcsolata volt  
Roka János Vkf/2-es beosztottal?

Válasz:

Apám Markovits Jenő Roka Jánossal  
való kapcsolatáról tudomásom nincsen.  
Azt határozottan állítom, hogy Roka  
a nagyváradi lakásunkon ebéden so-  
ha nem volt. dr. Tóth Márton szintén  
nem volt ebédre meghiva soha sem.

Szembesítést befejeztem.

*Tóth János  
a 20. sz.*

*Majtényi András*  
*Tóth Márton*

Készült: 2 pl.  
4 old.

Gépelte: R-né.



I/4 c. aloszt.

Szigorúan titkos!

Szolgálati Jegyzék  
Bpest, 1953. márc. 25.

1953	2130
Erk: M. 28	1.

Kérem Majtényi András ügyel kapcsolatban P o t n M á r-  
t o n y aki a Budapesti Tanácsnál dolgozik és Majtényi  
vallomása alapján adócsalást követett el a Főkapitánysággal  
örizetbe vetetni.

*Major*  
Major József áv. szds.  
alosztályvezető

*Gazdik*  
Gazdik Gyula áv. alezr.  
osztályvezető

VI. Főosztály Vezetőjének!



ÁLLAMVÉDELMI HATÓSÁG.

SZIGORUAN TITKOS! 3th

Nyt.sz.:

Tárgy: Dr. Tóth Márton.

ŐRIZETBEVÉTELI JAVASLAT  
Budapest, 1953. március 13.

M a j t é n y i András 28 éves, Pártból kizárt, nős, polgári származású, munkahelyéről fegyelmi uton elbocsájtott személy ellen ügynöki bizalmas nyomozást folytattunk kémkedés, emberesempészés, disszidáltak holmijainak külföldre csempészése és textilárakkal való feketézés miatt.

Fentiek alapján javaslatunkra a VI. főosztály Majtényi András 1953. február 11-én őrizetbevette.

Majtényi András beismerő vallomásában elmondotta, hogy tudomása volt arról, hogy dr. Tóth Márton, Nagyváradon, a kémelhárító kirendeltségen teljesített szolgálatot.

Majtényi András beismerő vallomásában dr. Tóth Mártonra vonatkozólag elmondotta:

"...igen bőkezűen költekezett, sok pénze volt, egy alkalommal a Gundel étteremben 500.- Ft.-ot költött. Allitása szerint havonta 10-15.000.- Ft.-ot keresett."

Majtényi elmondotta továbbá:

"...Míg Tóth-al szoros barátságban voltam elmondotta, hogy mint házadó csoportnak a vezetője, különböző adócsaládokat követ el, ami részére igen jól kamatozik..."



353,

Tóth Márton elmondotta Majtényi Andrásnak, hogy akik utlevelet kértek azoknak csak úgy adták meg a kiutazási engedélyt, ha a Tanács által igazolták, hogy adó, vagy köztartozásuk nincs. Azáltal, hogy ezeknek az igazolást - amely egyébként hónapokig elhúzódott - gyorsan megszerezte, vagy a kimutatott adótartozásukat csökkentette komoly összegeket keresett.

Majtényi András elmondotta, hogy:

"...konkrétan tudom, hogy dr. Jellinekkné 1952. januárjában tárgyalt Tóth-al, hogy egy Landsmann nevezetű sapkakészítőnek az adóját rendezze ... ebben az ügyben kb. 2.000.- Ft.-ot keresett... Még 1948-ban mondotta el nekem Tóth, hogy egy Engel nevezetű személynek is elintézte az adóját..."

"Ugyancsak Tóth elmondásából tudom, hogy kapcsolatban állt Rátonyi Walter nevezetű orvosi műszergyártóval, Budapest, V., Vármegye u. 7.sz. és Somogyi Ödön, volt Budapest, V., Péterffy Sándor u. textilkereskedővel, akiknek szintén az adóügyeit intézte el. Ezenkívül kapcsolatban volt még Rosenberg, Kristóftéri élelmiszerkereskedővel. Jelenlegi feleségemmel is annak idején úgy ismerkedtek meg, hogy egy adóbehajtás alkalmával lefoglalták feleségem aranyóráját, amit Tóth elintézett és feleségem az órát visszakapta. Ez az eset még 1951. télen játszódott le Tóth és feleségem között, amit házasságunk után feleségem elmondott nekem."

"1951. őszén egyik alkalommal, megkért Tóth, hogy beszéljek Patai nevezetű böröndössel /: üzlete Budapest, V., Városház u.18.sz.:/, hogy van-e neki szüksége segítségre az adórendezéssel kapcsolatban. Ez az üzlet nem jött létre, mert Patainak volt más, aki elintézte. Ilyen és ehhez hasonló üzletekből kereste Tóth meg azokat az összegeket, amit már fentebb említettem."

"Füvényem szerint az adócsalásokat Tóth, Bihari László fővárosi Tanács adóügyi beosztottja, Darvasi Endre a VIII. ker. Tanács adóügyi beosztottja és egy "Ili" nevezetű nő, a Fővárosi Tanács adóügyi osztályának beosztottjával követték el. Tóth-nak még több személlyel is kapcsolata volt, de ezeket nem ismerem."

"Az eddig megnevezett személyeken kívül még tudomással bírok Tóth adócsalásairól Farkas Attiláné Budapest IX., Tutaj u. 6., akivel Tóth közös háztartásban élt. Farkasné, mint felhajtója is működött Tóthnak, ő ismeri legjobban Tóth korrupciós tetteit..."



2541

Készült: 2 péld.  
Tartalm: 3 lapo.  
Fépelte: C.F.-né.

Kapják:  
1 péld: .....  
1 péld: .....

TÖRTÉNETI  
ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLTATÓK  
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA  
LEVÉLTÁR



I/4 c aloszt.

84-15614.

1953	Érkezési szám: 3336
	Érkezési dátum: V. 25

Szolgálati jegy.  
Bpest. 1953. máj. 18.

*Kedves pt!*

Mellékelten megküldjük B a r t h a Ödön 10-51068/52 sz. vizsg. dossziéjában előrevő anyagból készült kivonatot, mely M a r k ó v i t s Jenőre, a Monimpex volt vezérigazgatójára vonatkozik.

Markovits Jenő, a Hatóságunk őrizetében lévő M a j t é n y i /Markovits/ András apja.

*Majcs*  
Majcs József av. szds.  
osztályvezető

*Tarus*  
Gardik Gyula av. alezr.  
osztályvezető

VI/1 Osztály Vezetőjének!

ÁLLAMBIZTONSÁGISZOLGÁLTATÁS  
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁR



I/4 c aloszt.

Szigorúan titkos!

J e l e n t é s,  
Bpest, 1953. febr.2.

Bartha Ödön 10-51068/52 sz. vizsg. dossziében  
elrekvő anyagból kiírva:

Bartha Markovics Jenő ról azt vallotta, hogy  
nevezettről ami anyagot Durandónak francia kereske-  
delmi atasénak átadott a vállalati dolgozókkal való beszél-  
getés formájában tudta meg.

Durandot különösen Markovits személye érdekeltte, akiről  
elmondtam, hogy véleményem szerint nem meggyőződéses kom-  
munista, munkáját nem szívvel és szakértelemmel végzi, az  
üzleti érdeket mindig fölébe helyezi a saját felelősség-  
nek elkerülése érdekében.

129 o. /1949 máj. 25-én/

1949 máj. 26-án Blummal a Monimpexnél találkoztunk, ami-  
kor jelen volt Simonyi Béla, Dr. Józsa László és együtt-  
elmentünk Markovics Jenőhoz a Gellértbe, ahol ő betegen  
feküdt. Markovits igen erélyesen fellépett, hogy az expor-  
tot mindenáron létre kell hozni.

- 2 -

Markovits máj. 26-án kettesben tárgyalt Blummal, 27-én  
pedig Simonyival. Erről a beszélgetésről nekem nem volt haj-  
landó beszélni Blum.

Igazolja:

Hill Rudolf  
Hill Rudolf év. örm.



Tárgy: a 213.sz.zárkában levők magatartása.

3937

102	Írt. száma: 3937
Érk.: U.S.	Mell.: 1.

J e l e n t é s.

Budapest, 1953. április hó 29.-én.

Tóth Márton.

Ügyéről:

Feltevése szerint Majtényi András volt katonatársa a Hatóság őrizetében van, erről kb. 3 hónappal ezelőtt hallott, lehetséges, hogy ez mondatott katonai beosztását illetően valamit, amiből a Hatóság arra következtet, hogy neki a katonaságnál fontos beosztása volt. Ezzel kapcsolatban elmondja, hogy mint irnok egy alkalommal felmentetett egy zsidó férfit a munkaszolgálatra való bevonulás alól. Erről csak Majtényi tudott. Majtényinek ebből a vallomásából juthatott a Hatóság arra a következtetésre, hogy fontos katonai beosztása volt.



Tárgy: a 213 sz. zárkában levők magatartása.

C. a. l.

1953. máj. 8.

J e l e n t é s.

409.

100	3027
100	v. 8.

Budapest, 1953. május hó 7. -én.

Tóth Márton.

Ügyéről: Legutóbbi kihallgatásával kapcsolatban elmondja, hogy nagy meglepetésére előadója új vádakkal jött és pedig katonai multját fagatta. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy helyes volt az a feltevése mely szerint Majtényi András nevű volt katonatársa beszélhetett róla valamit. Ez a felismerés láthatólag erősen nyugtalanítja.



Tárgy: a 213 sz. zárkában levők magatartása.

J e l e n t é s.

Budapest, 1953. május hó 8.-án.

Tóth Márton.

Ügyéről:

Nagyváradon megismerkedett egy Majtényi András nevű egyénnel, aki összeismerkedtette Markovics Jenő Budapesti textill nagykereskedővel, aki Nagyváradra való volt és Budapestről időnként leutazott Nagyváradra. Mindkét egyénnek szorosabb kapcsolatba került, Markovicsnak nagyváradai lakására is feljárt.

1942-ben állítása szerint az erdélyi vasuti vonalakon megtiltották zsidó egyének utazását. Emiatt Markovics egy alkalommal azzal a kérelemmel fordult hozzá, hogy utazási lehetősége ügyében járjon el ügyében a katonai parancsnokságnál. Mikor közölte Markovicssal, hogy ő ebben az ügyben nem tud semmit csinálni, Markovics elmondotta, hogy romániai összeköttetéseinél fogva módjában volna vizontszolgálatként adatként közölni a katonai parancsnoksággal.

Markovics ajánlatát közölte parancsnokával egy ezredessel. Az ezredes figyelmesen végighallgatta és megkérte, hogy hozza össze Markovicssal, ami meg is történt. Mint állítja, az ezredes és Markovics között lefolyt beszélgetést nem hallgatta, de tény, hogy annak megtörténte után Markovics szabadon utazhatott, sőt a munkaszolgálatra történt behívás után a bevonulás alól is mentesült. Ezután még két ízben látta Markovicsot az ezredesnél és úgy emlékszik, hogy Markovics ilyen esetekben irást adott át az ezredesnek.

1943-ban állítása szerint a zsidóknak még kivételesen sem lehetett vasuton utazni, Markovicsot azonban mindig kivezették a vonathoz, mint aki a hadosztály parancshokság embere s így a detektivek felszállni engedték a vonatra.

Markovicsnak a felszabadulás után, 1948-ban Budapesten találkozott újból össze. Mint elmondja nevezett a P.K.-nak volt igazgatóhelyettese és a M.D.P.-nak volt tagja.

1949-ben Markovics feleségével találkozott, aki elmondotta, hogy fér-



je Nagyváradon illegális kommunista tevékenységet fejtett ki és a katonaságnak csak látszólag dolgozott azért, hogy illegális tevékenységét így leplezze és fedezze.

A továbbiakban elmondja, hogy tegnap este az ezredesnél volt kihallgatáson, aki kijelentette, hogy nem a hivatali "szarságokért" van itt, hanem a Markovics ügyben. Ekkor tudta meg, hogy Majtényira vonatkozó feltevése helyes volt, vagyis Majtényi már vallott a Markovics ügyben.

Az öt kihallgató ezredes kijelentette, hogy ettől a kihallgatástól függ egész sorsa, ezért jól vigyázzon, hogy mit jelent a feltett kérdésekre. Ha a Markovics ügyvel kapcsolatban tárgyi bizonyítékot szolgáltat a Hatóság részére a tekintetben, hogy Markovics valóban a V.K.F.-nek dolgozott, akkor nyert, ellenkező esetben komoly baj lesz.

Mai kihallgatása után elmondja, hogy az ezredes előtt volt kihallgatáson, aki felhívta, hogy a legrészletesebben írjon le a Markovics ügyvel kapcsolatban mindent. Azt állítja, hogy 18 oldalt írt tele kézirással és egy őrmesternő a teleírt lapokat nyomban továbbvitte legépelés céljából.

Az ügyvel kapcsolatban megjegyzi, hogy ha bebizonyosodna az, hogy Markovics valóban illegális kommunista volt, akkor neki komoly baja nem lehet, ha azonban ellenkezője bizonyosodna be, akkor felelősségre fogják vonni azért, mert 1948-ban, amikor Markovicsal a háboru után először találkozott, nem jelentette fel.

Az ügyvel kapcsolatos ma déli előadása már folyamatos, de a reggeli vel szemben több eltérést mutat. A reggeli előadás zavaros volt.

Egy előbbi előadás alkalmával azt állította, hogy Markovics nagyváradai kereskedő volt, később kiigazította ezt azzal, hogy nevezett budapesti kereskedő volt, csak üzleti ügyeit intézni járt le időnként Nagyváradra. Ma azt állította, hogy Markovicsnak Nagyváradon lakása volt, ahova ő feljárt.



Tárgy: a 213 sz. zárkában levők magatartása.

J e l e n t é s.

Budapest, 1953. május hó 14.-én.

Tóth Márton.

Ügyéről: Kihallgatásáról visszatérve elmondja, hogy nem eredeti előadójánál, hanem a "vastag nyaku" századosnál volt, aki előbb a Markovics ügyvel kapcsolatban hallgatta ki. Mint állítja az ebben az ügyben irt 18 oldalas jelentését újabb két oldallal egészítette ki az újonnan eszébe jutott adatokkal. Ezek szerint Markovicséknál egy alkalommal részt vett egy vacsorán, ahol többek között egy alezredes, Markovicsnak egy névrokona, egy újságíró a menyasszonyával és mások voltak rajta kívül jelen.



Tárgy: a 213 sz.zárkában levők magatartása.

J e l e n t é s.

Budapest, 1953. május hó 16.-án.

Tóth Márton.

Ügyéről: Elmondja, hogy legutóbbi kihallgatása alkalmával újból a Markovics ügyel kapcsolatban kérdezte előadója. Mint állítja, a Markovicsnál tartott vacsorán jelen voltak közül újabb nevekre emlékezett vissza és ezekről kellett jellemzést adnia.

Hangulatáról: Idegesnek mondja magát. Idegességét azzal magyarázza, hogy a Markovics ügyben újonnan megnevezettek esetleges kihallgatása csak meghosszabbítja itt tartózkodását és attól tart, hogy a Markovics ügy miatt nem fogják reá kiterjeszteni az amnesztiát.

102

Ikt. szám:	3222
Érk.:	V. 19.
Mell.:	-

415



Tárgy: a 213.sz.zárkában levők magatartása.

J e l e n t é s.

Budapest, 1953. május hó 18.-án.

Tóth Márton.

Ügyéről: Egészen beleélte magát abba, hogy neki nincs ügye, most már azt sajnálja, hogy a tiltott ajándékok elfogadását beismerte. Az a véleménye, hogy tulajdonképen csak a Markovics ügyben hozták be, ebben a vonatkozásban pedig őt nem terheli semmi. Hogy a V.K.F.-nél szolgált, azt már régen tudták róla.

Egyik társával folytatott bizalmas beszélgetése során arra kérte azt, hogy Farkasnénak ne szóljon Majtényiről. Ez azért volt feltűnő, mert eredetileg azt kérte, hogy társa mondja el azt is, hogy Majtényi is fogva van és valószínűleg Majtényi vallomása alapján hozták őt be. Ez azt a benyomást keltette, hogy Majtényitől valamiért tart.



Szám: —19

Tanúkihallgatási jegyzőkönyv

A jegyzőkönyv készült **Budapest**, 1953 évben **julius** hónap **7** napján

A tanú vezeték- és utóneve: **Majtényi /:Markovics:/ András.**

Születési hely és év: **Nagyvárad, 1924. II. 2.**

Anyja neve: **Braun Petronella.**

Nemzetisége: **magyar**

Anyanyelve: **magyar**

Állampolgársága: **magyar**

Lakóhelye (pontos címe): **Budapest, XIII. Pászonyi u. 25. /:előzetes letartóztatott**

Szociális származása: **tisztviselő**

Szociális helyzete: **alkalmazott**

Munkahelye és beosztása: **Székesfehérvári Vadásztöltény-gyár, osztályvezető.**

Iskolai végzettsége: **8. gimnázium.**

Pártállása: **párttagi**

Pártállása a múltban: **MSZP.**

Milyen tömegszervezetnek tagja és milyen funkciója van: **Szakszervezet, MSZT.**

Volt-e büntetve: **nem volt**

Az ügyben szereplő gyanúsított vagy gyanúsítottakhoz való viszonya: **széktelen.**

A törvényes figyelmeztetést megértettem és az alábbiakat adom elő:

Dr. Tóth Mártonnal 1942-ben ismertem meg Nagyváradon, ahol abban az időben én a szüleimnél laktam Tóth pedig ugyanígy teljesített katonai szolgálatot. Tóth Mártonnal egy régi női ismerősöm mutatta be nekem a felzárkózás idejében egy fényképészeti műteremben. Tóth Mártonnal az ismeretségem után több alkalommal találkoztam és több alkalommal közösen jártunk szórakozni.



4251  
Az ismeretségünk folyamán tudtam meg Tóth Mártonról és nevezett női ismerősömről, hogy Tóth a VKP/2. Nagyvárad Kirendeltségénél teljesít szolgálatot. Beosztását illetve munkakörét azonban nem közölte velem sem Tóth sem pedig női ismerősöm. Azt tudom azonban, hogy Tóthnak őrmesteri rendfokozata volt, mert nekem egy alkalommal ezt elmondta. 1945. nyarán feljöttem Budapestre lakni és ezután a kapcsolatom megszakadt Tóth Mártonnal.

Tóth Mártonnal újból 1948-ban találkoztam Budapesten és e találkozás alkalmával felújítottuk régi ismeretségünket. Így első találkozásunk után még több alkalommal találkoztunk különböző vendéglőkben. Tóth találkozásainkon igen költséges életmódot folytatott és az általunk látogatott vendéglőkben rendszeresen nagyobb összegű számlákat szokott kifizetni. Tóth ilyenkor rendszeresen azzal kérkedett, hogy olyan helyen dolgozik ahol meglehetősen sokat lehet keresni. Mivel ismertem Tóth korrupciós magatartását és tudtam róla, hogy a VIII. kerületi adóhivatalnál dolgozik az a vélemény alakult ki bennem, hogy az adó szappannal folytat üzérkedést. Tóth ezt a véleményemet még meg is erősítette amikor burkoltan közölte azt is velem, hogy ki sürgetésekkel, fellebezések megfelelő elintézésével komoly összegeket lehet keresni. Konkrétan azonban arról, hogy Tóth ezeket az adómanipulációkat valóban elkövette-e vagy sem.

Mást az ügyre vonatkozóan előadni nem kívánok vallomásumat a jegyzőkönyv az igazságnak megfelelően tartalmazza, amelyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

felvette:

Fülöp Lajos  
és  
Fülöp János

*Angyalos András*  
tanu.



426,

J e l e n t é s .  
Budapest, 1953. július 7.

Vizsgálatot folytatunk Dr. Tóth Márton  
ügyében

Vallomást tett arról, hogy nagyváradai szolgálati ideje alatt megismerkedett M a j t é n y i /:Markovics:/ Andrással, akivel igen jó viszonyba került járt is a lakásán, amelynek alapján annak apjával Markovics Jenő textil kereskedővel is megismerkedett. 1942. nyarán egy alkalommal a Japport cukrászdában találkozott Markovics Jenővel aki elmondta neki, hogy tudna értékes adatokat szolgáltatni a VKF/2.-nek a Román politikai és gazdasági helyzettel kapcsolatban. Közölte Markovics Tóth, hogy igen jó kapcsolatai vannak román diplomáciai személyek felé, akiktől értesüléseit szerzi. Arra kérte Tóthot, hogy a VKF/2. Nagyvárad Kirendeltség vezetőjénél Gubicza ezredesnél járjon közbe és közvetítse ajánlatát.

Tóth közölte is Gubiczával Markovics ajánlatát, amelynek alapján létre is jött nevezettek között a találkozás a Kirendeltség épületében. Ezután Markovics közölte Tóth, hogy Gubiczával megegyezett és fog adatokat szolgáltatni a VKF/2.-nek. Ezután Markovics két esetben jelent meg Gubicza ezredesnél jelentés tételre. Markovics és Gubicza kapcsolatáról még tudomása volt Suda Miklós alezredesnek is, aki később Gubicza helyett a Kirendeltség vezetője lett.

Markovics Jenő /:Nagyvárad, 1898. Waldmann Erzsébet:/ Budapest, XIII. Pozsonyi ut 25. szám alatti lakos Molimpex Vállalatvezető ügyében a fentiek alapján javasoljuk az ügynöki bizalmas nyomonzés bevezetését.

*Füller Lajos*  
/Füller Lajos av. főügy/

G: FL.  
K: 2. pld. 1. old.



Szigorúan titkos!

445

Megrennirítési-jeprödönyv

Később 1953 július 21-én a AVH. hivatalos  
helfrejeiben Nagtényi András és társai felérle-  
ges anyagokat a megrennirítési áldalucsal.  
Az alábbi nevűkkel felérleges anyagait renniri-  
tettük meg:

Nagtényi András:

Teljesen	1953	feb. 14.	2	pld.
Virog. tan	"	" 16.	1	pld.
Teljesen	"	" 16.	3.	pld.
"	"	" 17.	2	pld.
"	"	" 19.	2	pld.
"	"	" 27.	2.	pld.
"	márc.	9.	1.	pld.
"	"	" 12.	1	pld.
"	"	" 18.	2	pld.

- 2 -

446

A fent felsorolt felérleges anyagokat a II. cse-  
lési hájgrábban égettük el.











# ÁLLAMVÉDELMI HATÓSÁG

Szám: / -19

## Tanukihallgatási jegyzőkönyv.

A jegyzőkönyv készült Budapest 19<sup>53</sup> évben márc. hónap 16. napján.

A tanu vezeték és utóneve: Dr. J e l i n e k Alfonzné

Születési hely és év: Böhönye 1920

Az anyja neve: Bing Mária

Nemzetisége: magyar

Az anyanyelve: magyar

Állampolgársága: magyar

Lakóhelye (pontos címe): Budapest V. Váczi u 84.

Szociális származása: szegényparaszt

Szociális helyzete: -/-

Munkahelye és beosztása: R.M. Művek Ipari Gárgyár , laboráns.

Iskolai végzettsége: 6 elemi

Pártállása: pártonkívüli

Pártállása a multban: -/-

Milyen tömegszervezetnek tagja és milyen funkciója van:  
M.Sz.I. Csepeli Vasas Szakszervezet.

Múlt-e büntetve: állítása szerint nem volt

Milyen ügyben szereplő gyanúsított, vagy gyanúsítottakhoz való viszonya:  
érdekelt

A tanú a hamistanuzás törvényes következményeire való figyelmeztetés után az alábbiakat adja elő:

Előadom hogy Majtényi András 1949 őszén ismertem meg akivel 1952 februárjáig közös háztartásban éltem. Majtényi a kapcsolatunk folyamán elmondotta nekem, hogy szoros barátságban állt Varsányi Jozseffal, akivel közösen embercsempészéssel foglalkoztak. Elmondotta Majtényi Bukovinszki Sádorral és még egy másik személlyel akit "Pistának" nevezett szöktették nyugatra Neuman nevezetű papirkereskedőt és Jusztusz Pál olajnagykereskedőt.







OKT 10N 47

1953. ú. 0272/1. sz.

#0-51211/53

h60

megyei bíróságnak,

Budapest.

A nyomozás iratait a következő benyújtásával küldöm át.

Az 1953. február hó 11. napja óta előzetes letartóztatásban lévő:

- Majtényi Markovics András, szül. 1924. február 2. Nagyvárad, anyja: Braun Patrónella, törvénytelen elvált, volt osztályvezető, 8 gimnáziumot végzett, katona volt, vagyontalan és büntetlen, budapesti XVIII., Rozsnyai ut 25. szám alatti lakos vádlottat az alábbi tényállás alapján
- 1 rb. tiltott határátlépéshez való segítségnyújtás büntetettével, /Bhő. 48. pont, 2. bek./
- 1 rb. csoportos tiltott határátlépéshez való segítségnyújtás büntetettével, /Bhő. 48. pont, 3. bek./
- 1 rb. tiltott határátlépéshez való segítségnyújtás büntetettének kísérletével, /Bhő. 48. pont, 2. bek. Btá. 17.§./
- 1 rb. folytatólagosan elkövetett kényszerítés büntetettével, /Bhő. 37. pont c. bek., 38. pont, 1. bek. 1. alpont/

V á d o l o m .

A vádlott a felszabadulás óta különböző helyeken dolgozott, utóljára a vadásztilténygyárban osztályvezetői beosztásban. 1952. év végén innen hozzájárulással kilépett és több hónapig kereszttől nem dolgozott.

1948. december hó végén Majtényi Józseffel folytatott beszélgetés során közölte Varsányival, hogy felesége és anyósa ki akarnak szökni az országból. Majtényi felajánlotta segítségét és közölte a vádlottal, hogy egy embercsempész ismerőse révén már eddig is többeket kiszöktetett az országból.

1949. januárjában a vádlott felvitte Majtényit felesége nagybátyjának Pick Sándornak lakására, aki Nyugatra akart szökni. Megállapodtak, hogy 12.000 Ft.-ért Picket kiszöktetik az országból. Másnap Majtényi és Varsányi újból Pick lakására mentek, átvettek tőle előlegül 2.000 Ft.-ot, amin megosztottak, majd Picket gépkocsival a Szabai Antal-térre vitték és ott átadták az embercsempésznek. Az embercsempész még az nap ki is szöktette Picket az országból.

Néhány nappal később Varsányi a vádlott lakásán és jelenlétében megbeszélést folytatott Hegedűs Andréval, aki feleségével és még több személlyel Nyugatra akartak szökni. Megállapodtak, hogy összesen 65.000 Ft.-ért valamennyiüket kiszöktetik. Hegedűs a kért összeget át is adta Varsányinak és a vádlottnak, akik ebből 28.000 Ft.-ot adtak az embercsempésznek, a többit azonban megtartották maguknak. Az embercsempész azonban a pénzzel megszökött és így a vádlott akkor Hegedűsüket kiszöktetni nem tudta.

1949. decemberében Gellért Lajos volt Gyárigazgató 20.000 Ft.-ot adott át a vádlottnak, hogy kapcsolatát révén szöktesse Nyugatra. A vádlott érintkezésbe is lépett Varsányi Józseffel, akinek azonban akkor már nem volt meg az embercsempész kapcsolata, így Gellért Lajost kiszöktetni nem tudták. A vádlott a pénzt Gellértnek vissza is adta.

1950. áprilisában a vádlott felajánlotta szolgálatait Izsák Istvánnak aki az amerikai követség egyik tisztjének az alkalmazásában állott. A vádlott elvált, hogy vezető személyek társaságában szokott megfordulni és mert a nyugati demokrácia híve, szívesen ad kényszerítő adatokat az amerikaiak részére.



461

Attól kezdve rendszeresen szolgáltatott kémadatokat Izsák Istvánnak. Így 1950. tavaszán jelentette, hogy a magyar kereskedelmi delegáció Moszkvában folytat kereskedelmi tárgyalásokat. Közölte, hogy Farkas Mihály honvédelmi miniszter huzamosabb ideig Moszkvában tartózkodott. Később közölte, hogy a letartóztatott Standerst és Vogelert elítélésük után nem fogják kiutasítani az országból, hanem büntetésüket Magyarországon kell letölteniük.

Jelentette, hogy apja, mint a szeszgyedáruság igazgatója Svjcba és egyes népi demokratikus országokba utazott üzleti utra. 1950. nyarán közölte új munkahelyén elfoglalt beosztását, munkakörét és azt, hogy a Vállalat mit, hova exportál. Közölte azt is, hogy az üzletet kompenzációs alapon kötötték meg.

A vád tárgyává tett tényállást a vádlott részbeni beismerő vallomásával, valamint a megidézni indítványozott tanúk vallomásaival bizonyítom.

Vádlott előzetes letartóztatásának fenntartását és a fontos államérdekre tekintettel közlési tilalom és zárt tárgyalás elrendelését indítványozom.

Tárgyalásra a Bp. 23.§-a alapján a budapesti megyei bíróságnak kizárólagos hatásköre és illetékessége van.

Budapest, 1953. évi július hó 21. napján.

Dr. Ávár János sk.  
ügyész.

A tárgyalásra idézendő:

1./ Majtényi András a helyi börtönből.

T a n u k :

1./ Varsányi József Bp. VI. Bajcsy Zsilinszky-u. 35.

2./ Izsák István

A kiadvány hit.

sz. sz. sz.  
shiv. tiszty.



TÖRTÉNELMI ÉRTÉKELTÁR



Belügyminisztérium  
Vizsgálati Főosztálya.

101-12442/953.

455  
107  
Szigoruan titkos!

Tárgy: Özv. Jelinek Alfonzné  
ügye.

J e l e n t é s

Budapest, 1953. október 10.

Jelentem, hogy kémkedés és embercsempészs gyanuja miatt 1953. február 12-én őrizetbevettük M a j t é n y i András 29 éves, budapesti lakóst, a Hungarótex volt osztályvezetőjét.

Majtényi a vizsgálat folyamán vallomást tett arról, hogy 1949-től 1952-ig nagyobb mennyiségű frotir és nemez árut juttatott ki fondorlatos módon a Hungarótex raktárából. Az ily módon kijuttatott különböző minőségű árukat özv. Jelinek Alfonzné lakására vitte, aki azokat feketén értékesítette. Majtényi vallomása alapján 1953. március 3-án őrizetbevettük:

Özv. J e l i n e k Alfonzné /Kiss Róza Kazalin/ 33 éves pártonkívüli, értelmiségi származásu, Bp. V. Váci u. 84. szám alatti lakost. Özv. Jelinekné bűncselekményét beismerte, valamint Majtényi embercsempész tevékenységéről is terhelő vallomást tett.

N/2 pld. 1 old.

Á.B.T.L. - 3. 1. 9. - V - 116 702/a